

VPRAŠANJA IN ODGOVORI ZA PISNI IZPIT IZ RAČUNOVODSTVA IN FINANČNEGA POSLOVANJA

Razložite kdaj in kje se podatek spremeni v informacijo?

Podatek se spremeni v informacijo v informacijskem podsistemu, ko računovodska služba zbere in uredi podatke, ki jih dobi iz izvajalnega podsistema.

Delitev poslovnega sistema glede na predmet poslovanja oziroma dejavnost:

PROIZVAJALNI POSLOVNI SISTEM	TRGOVSKI POSLOVNI SISTEM	STORITVENI POSLOVNI SISTEM
---	---	---

Delitev poslovnega sistema glede na področje delovanja:

- **PODJETJA** (za podjetja je bistvenega pomena ustvarjanje dobička in skrb za lasten razvoj)
- **ZAVODI** (njihov cilj opravljanja dejavnosti ni pridobivanje dobička)

Opišite funkcijo motiviranja v okviru upravljalnega podsistema.

Nadrejeni morajo znati motivirati podrejene, zato naj jim zagotovijo take pogoje dela, da bodo lahko zadovoljili tudi svoje potrebe.

Opišite funkcijo nadziranja v okviru upravljalnega podsistema.

Z nadziranjem presojava pravilnosti in odklanjamo nepravilnosti v poslovnih procesih. Z nadziranjem ugotavljamo odstopanja in poiščemo vzroke za nepravilnosti ter ustrezno ukrepamo.

Odločevalni podsistem je sestavljen iz:

- VODENJE
- ORGANIZIRANJE
- NAČRTOVANJE
- NADZIRANJE

Opišite posamezne funkcije izvajalnega podsistema!

KADROVSKA FUNKCIJA	– pridobivanje, pripravlanje in varovanje zaposlenih v poslovnem sistemu (popravite v ostalih vrsticah)
TEHNIČNA FUNKCIJA	– preskrbovanje, pripravlanje, vzdrževanje in varovanje delovnih sredstev
NAKUPNA FUNKCIJA	– preskrbovanje predmetov dela, pripravlanje in varovanje predmetov dela in preskrbovanje storitev drugih
PROIZVODNA FUNKCIJA	– prvine poslovnega procesa se pretvarjajo v proizvode oz. v opravljene storitve
PRODAJNA FUNKCIJA	– razpečevanje in varovanje proizvodov oziroma razpečevanje opravljenih storitev
FINANČNA FUNKCIJA	– preskrbovanje, preoblikovanje in vračanje sredstev ter preoblikovanje obveznosti do virov sredstev

Kaj vključuje računovodsko spremljanje poslovanja?

- KNJIGOVODSTVO in

b) R. NAČRTOVANJE

Kaj vključuje računovodsko proučevanje poslovanja?

a) R. NADZIRANJE

b) R. ANALIZIRANJE

Računovodski podsistem je sestavljen iz:

a) KNJIGOVODSTVA

b) R. NAČRTOVANJA

c) R. NADZIRANJA

č) R. ANALIZIRANJA

Katera je glavna naloga računovodstva in kaj obsega?

Glavna naloga računovodstva je izdelava računovodskih izkazov in poročil. Računovodstvo, ki je del informacijskega sistema v podjetju, obsega:

- računovodsko spremljanje poslovanja (knjigovodstvo in računovodsko načrtovanje) in
- računovodsko proučevanje poslovanja (računovodsko nadziranje in analiziranje).

Katera je glavna naloga knjigovodstva!

Glavna naloga knjigovodstva je, da evidentira vsak poslovni dogodek, ki ima za posledico kakršnokoli bilančno spremembo, in vključuje eno ali več ekonomskih kategorij, med katere sodijo: sredstva, obveznosti do virov sredstev, stroški, prihodki in odhodki.

Katere knjigovodske listine poznamo glede na kraj nastanka?

a) NOTRANJE in

b) ZUNANJE.

Katere knjigovodske listine poznamo glede na podlago za obravnavanje podatkov?

a) IZVIRNE in

b) IZVEDENE

Knjigovodski proces razdelimo na naslednje stopnje:

- poslovni dogodek
- knjigovodska listina
- poslovne knjige poročila

Naštejte in obrazložite računovodska načela!

- **Načelo časovne neomejenosti poslovanja** pomeni, da obravnavamo podjetje kot delujoče, torej kot podjetje, ki bo v dogledni prihodnosti še vedno poslovalo. Gre za podmeno, da podjetje nima niti namena niti potrebe, da bi ustavilo ali pomembno skrčilo obseg poslovanja.
- **Načelo dosledne stanovitnosti** pomeni, da mora biti način računovodskega obravnavanja ekonomskih kategorij jasno določen in se ne more spreminjati glede na trenutne koristi poslovnega sistema.
- **Načelo strogega upoštevanja nastanka poslovnega dogodka**, ki pomeni, da upoštevamo stroške in prihodke ob njihovem nastanku in jih evidentiramo v obračunskem obdobju, na katero se nanaša.
- **Načelo previdnosti**, ki opozarja, da so številni poslovni dogodki povezani z negotovostjo in da je treba računovodske izkaze pripravljati s potrebno previdnostjo.

- **Načelo prednosti vsebine pred obliko**, ki zahteva, da je treba posle in druge poslovne dogodke obračunavati in predstavljati v skladu z njihovo vsebino in v denarni enoti izraženo resničnostjo in ne zgolj glede na njihovo pravno obliko.
- **Načelo pomembnosti**, ki pravi, da morajo računovodska poročila vsebovati vse postavke, ki so dovolj pomembne, da lahko vplivajo na odločitev ali ocene.

Utemeljite pomembnost računovodskih informacij za posamezne potencialne uporabnike!

- **Vodstvo podjetja** potrebuje informacije za oblikovanje politike, administrativnih nalog in operativno izpeljavo programa. Vodstvo je tudi odgovorno za uspešno vodenje podjetja, zato mora imeti osrednje mesto med uporabniki računovodskih informacij. Računovodsko informiranje se mora prilagajati potrebam njihovega odločanja tako po popolnosti kot tudi po vsebini računovodskih informacij.
- **Zaposleni** potrebujejo informacije zaradi odločitev o morebitnem pritisku in pogajanjih o zvišanju svojih plač in izboljšanju delovnih razmer. Zaposlene v podjetju najbolj zanimajo računovodske informacije, povezane s plačami in finančnim položajem podjetja.
- **Posojilodajalce in investitorje** zanima, če je njihov denar varno naložen. Tako banke in drugi dajalci kratkoročnih posojil podjetju ter njihovi kratkoročni komercialni in drugi upniki želijo biti seznanjeni zlasti z njegovo sprotno plačilno sposobnostjo in njegovim finančnim položajem. Banke in druge financerje v vlogi dajalcev dolgoročnih posojil podjetju zanima zlasti njegova sposobnost za redno odplačevanje posojil in v zvezi s tem njegova dolgoročna donosnost, finančni položaj in kakovost njegovega posloводства.
- **Dobavitelje** skrbi, če bodo dobili svoje storitve in proizvode plačane v dogovorjenih rokih. Zanimata jih predvsem njegova dolgoročna donosnost in kakovost njegovega posloводства.
- **Kupce** podjetja zanima zlasti njegova dolgoročna donosnost in s tem tudi možnost ohranjanja ustaljenega poslovanja, finančni položaj in kakovost posloводства podjetja.
- **Lastnika oziroma solastnika kapitala** in tudi tiste, ki so predvsem sedanji ali možni vlagatelji kapitala, zanimajo zlasti velikost in ustaljenost nadomestila na podlagi njihovega kapitala v obliki deležev iz dobička, dividend in podobnega, politika delitve čistega dobička, dolgoročna donosnost podjetja in kakovost njegovega posloводства.
- **Konkurentne podjetja** zanimajo zlasti možnosti, da bi podjetje kupili oziroma možnosti, da bi podjetje kupilo njih. Tako jih zanimajo predvsem donosnost, finančni položaj in kakovost posloводства podjetja.
- **Država** in državni organi želijo biti seznanjeni zlasti z razmeščenostjo raznih virov, posebej tudi z zaposlenimi v podjetju ter z uživanjem posebnih pravic zaradi monopolnega položaja ali naravne rente, kar je povezano z uvajanjem dajatev.
- **Javnost**, predvsem v kraju, kjer deluje podjetje, želi prek njegovega računovodskega informiranja ugotoviti, ali ogroža človekovo okolje, in če ga, kako ukrepati, da se ogrožanje omeji ali prepreči, ter kakšne so ekonomske in finančne možnosti podjetja za pomoč pri reševanju krajevnih problemov in problemov v zvezi z zaposlovanjem. Zaradi tega je zanimanje javnosti kot uporabnice računovodskih informacij usmerjeno predvsem v donosnost poslovanja in v finančni položaj podjetja.

Izkaz poslovnega izida prikazuje PRIHODKE in ODHODKE v obračunskem obdobju.

Izkaz poslovnega izida: (obkroži pravilne odgovor)

- je temeljni računovodski izkaz, ki izkazuje tudi prihodke**
- prikazuje premoženje podjetja v določenem obdobju
- prikazuje prihodke in odhodke na dan ob koncu obračunskega obdobja

- d) prikazuje poslovni izid, ki je lahko izguba ali dobiček
- e) prikazuje tudi finančne obveznosti podjetja
- f) prikazuje tudi finančne prihodke in izredne odhodke.

Naštejte pravila dvostavnega knjigovodstva:

- vsaka vknjižba ima protiknjižbo
- če je vknjižba na debetni strani mora biti protiknjižba na kreditni strani in obratno
- znesek vknjižbe in protiknjižbe mora biti enak
- upoštevati moramo tudi bilančno ravnotežje, ki zahteva da mora biti vrednost sredstev vedno enaka vrednosti obveznosti do virov sredstev.

Knjigovodski proces razdelimo na naslednje stopnje:

- poslovni dogodek
- knjigovodska listina
- poslovne knjige poročila

Bilanca stanja prikazuje sredstva in vire sredstev ob koncu obračunskega obdobja. Bilanca stanja: (popravite nepravilne trditve tako, da bodo pravilne)

- a) je temeljni dvostranski računovodski izkaz
- b) prikazuje finančne naložbe podjetja v ~~določenem obdobju~~ (na določen dan)
- c) ima na ~~desni~~ (levi) strani sredstva in na ~~levi~~ (desni) obveznosti do virov sredstev
- d) v ~~pasivi~~ (aktivni) izkazuje premoženje podjetja na določen dan
- e) ima v pasivi izkazan isti poslovni izid obdobja, kot je izkazan v izkazu PI
- f) ima v ~~obveznostih do virov sredstev~~ (v sredstvih) izkazane finančne naložbe.

Blagajnik sestavlja blagajniški dnevnik na podlagi knjigovodskih listin, to je izpiskov iz transakcijskega računa iz katerega sta vidna dvig in polog gotovine na transakcijski račun. Ali je trditev pravilna in zakaj?

Trditev ni pravilna. Blagajniški dnevnik se sestavlja na podlagi blagajniških prejemkov in izdatkov.

Izkaz poslovnega izida prikazuje PRIHODKE in ODHODKE v obračunskem obdobju. Izkaz poslovnega izida: (popravite nepravilne trditve tako, da bodo pravilne)

- a) prikazuje ~~premoženje~~ (dobiček oz. izgubo) podjetja v določenem obdobju
- b) je temeljni računovodski izkaz, ki izkazuje tudi prihodke
- c) prikazuje prihodke in odhodke ~~na dan ob koncu obračunskega obdobja~~ (v obračunskem obdobju)
- d) prikazuje tudi finančne prihodke in izredne odhodke.
- e) prikazuje poslovni izid, ki je lahko izguba ali dobiček
- f) prikazuje tudi finančne ~~obveznosti~~ (prihodke in odhodke) podjetja.

Premoženje podjetja znaša 400.000 d.e.. Kateri poslovni dogodek bi se moral zgoditi, da bi se premoženje povečalo za 5%?

Podjetju bi morala biti dobavljena sredstva v vrednosti 20.000 d.e.

Trije elementi za opredelitev sredstev so:

- Sredstva morajo biti ekonomski dejavniki,
- Upravljanje ekonomskih dejavnikov (sredstev).
- Sredstvom je praviloma relativno lahko določiti ceno oziroma vrednost, ko so se pridobila.

Delitev stroškov po funkcionalnih vrstah:

- proizvodjalne stroške,
- stroške splošnih dejavnosti (nabave in uprave) in
- stroške prodaje.

Delitev stroškov po naravnih vrstah:

- STROŠKI MATERIALA
- STROŠKI STORITEV
- STROŠKI DELA
- STROŠKI AMORTIZACIJE

Naštejte prvine poslovnega procesa:

- DELOVNA SREDSTVA
- PREDMETI ZA DELO
- STORITVE
- DELOVNA SILA

V podjetju so se odločili za nakup novega stroja. Račun, ki so ga dobili od dobavitelja, je znašal 280.000,00 EUR. Račun za prevoz 20.000,00 EUR je bil takoj plačan iz blagajne, stroški za zavarovanje so znašali 26.000,00 EUR, račun za montažo 34.000,00 EUR pa smo plačali iz TR čez en mesec. Izračunajte nabavno vrednost stroja in letno amortizacijsko stopnjo, če predpostavljamo da bomo stroj uporabljali 10 let. Izračunajte letni odpis stroja, (od 1. 5. do 31. 12.) in neodpisano vrednost konec leta.

Nabavna vrednost = **360.000** (280.000,00+20.000,00+26.000,00+34.000,00)

Letna amortizacijska stopnja = **10%** (100 % v 10 letih; v 1 letu 100%/10=10%)

Letni odpis stroja (popravek vrednosti) = **24.000** (10 % od 360.000 je 36.000 / 12 (mesece) je 3.000 na mesec x 8 mesecev (od 1.5. do 31. 12.) je 24.000)

Neodpisana vrednost stroja = **336.000** (360.000 – 24.000)

Katere so bistvene razlike med bilanco stanja in izkazom poslovnega izida!

BILANCA STANJA: statičen izkaz, prikazuje sredstva in obveznosti do virov sredstev na določen dan, ki morajo biti vrednostno enaka

IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA: dinamičen, prikazuje prihodke in odhodke za določeno obdobje, razlika predstavlja dobiček ali izgubo.

Obrazložite glavne značilnosti bilance stanja!

Izkaz stanja je temeljni dvostranski računovodski izkaz, ki prikazuje stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev ob koncu obračunskega obdobja. Ima dve strani, ki morata biti vrednostno izenačeni: aktivo in pasivo. Aktiva prikazuje, kolikšna sredstva so bila vložena v podjetje, pasiva pa, kako je podjetje prišlo do teh sredstev. Bilanca stanja je statičen računovodski izkaz in prikazuje premoženje podjetja na določen dan.

Obrazložite glavne značilnosti izkaza poslovnega izida!

Izkaz poslovnega izida je temeljni računovodski izkaz, ki prikazuje način ugotavljanja poslovnega izida v obdobju. Izkaz poslovnega izida je lahko stopenjski ali dvostranski. Iz izkaza poslovnega izida je razvidno kako uspešno podjetje uporablja sredstva. V izkazu poslovnega izida so prikazani vsi prihodki in odhodki ter poslovni izid kot razlika med njimi. Izkaz poslovnega izida je dinamičen računovodski izkaz, saj zajema vse ustvarjene prihodke in odhodke v obračunskem obdobju.

Kaj omogoča konto in kaj mora biti razvidno iz njega?

Konto nam omogoča spremljanje sprememb in ugotavljanje stanj posameznih ekonomskih kategorij. Iz njega mora biti razvidno vrednostno stanje ekonomske kategorije na začetku obdobja, vsa povečanja in zmanjšanja ter vrednostno stanje ekonomske kategorije na koncu obdobja.

Opreделите osnovna sredstva!

Osnovna sredstva so stvari in pravice, ki zaradi sodelovanja v poslovnem procesu postopno prenašajo svojo vrednost na poslovne učinke in ki se v svojo prvotno pojavno obliko vračajo praviloma v obdobju, daljšem od enega leta.

Opreделите obratna sredstva!

Obratna sredstva so stvari, pravice in denar, ki se zaradi sodelovanja v poslovnem procesu porabijo, prehajajo iz ene pojavne oblike v drugo in se v prvotno pojavno obliko vračajo praviloma v obdobju, krajšem od enega leta.

Naštejte vrste terjatev:

- Terjatve do **kupcev**
- Terjatve do **drugih financerjev**
- Terjatve do **dobaviteljev**
- Terjatve do **zaposlencev**
- Terjatve do **udeležencev pri razporejanju poslovnega izida**
- Terjatve do **financerjev**
- Terjatve do **uporabnikov finančnih naložb**
- Terjatve do **države**

Opreделите kapital!

Kapital predstavlja trajen vir financiranja, ki so ga v podjetje vložili lastniki ali pa je nastajal z uspešnim poslovanjem podjetja. Kapital torej izraža lastniško financiranje podjetja in z vidika podjetja njegovo obveznost do lastnikov, če ne prej, pa ob prenehanju delovanja podjetja.

Opreделите denarno poslovanje!

Denarno poslovanje vključuje prenašanje, unovčevanje, obračunavanje, vplačevanje in izplačevanje denarnih zneskov med udeleženci plačilnega prometa. Plačila so lahko gotovinska (z denarjem v gotovini) ali brezgotovinska (z instrumenti plačilnega prometa).

Na kakšen način podjetje pridobi denar?

Podjetje pridobi denarna sredstva na več načinov. Glavni vir pridobivanja denarja že ustanovljenega podjetja je prodaja poslovnih učinkov (proizvodi, blago in storitve) svoje dejavnosti. V tem primeru gre za spremembo strukture sredstev (sprememba strukture aktive). Drugi način pridobivanja pa predstavlja spremembo strukture obeh strani bilance stanja, saj se denar lahko pridobi ali s prejetim posojilom ali pa z izdajo vrednostnih papirjev (delnic ali

obveznic). Denarna sredstva pritekajo v podjetje kot gotovina v blagajni (prodaja poslovnih učinkov za gotovino fizičnim osebam) ali pa z nakazilom na poslovni račun podjetja.

Glavne naloge finančnega direktorja so:

- opredeliti kratkoročne in dolgoročne stroške in koristi, povezane z uporabo sredstev podjetja,
- najti vire sredstev in ugotoviti njihove stroške,
- izbrati tiste vire sredstev in tiste vrste uporabe sredstev, s katerimi se najbolje sledi cilju poslovanja podjetja,
- oceniti tveganje in donos vsake poslovne aktivnosti.

Predmet poslovnih financ na splošno delimo na dve vrsti poslovnih odločitev:

- a) **finančne**, ki se nanašajo na upravljanje s posameznimi postavkami v obveznostih do virov sredstev in
- b) **investicijske**, ki se nanašajo na upravljanje s posameznimi postavkami v sredstvih.

Naštejte vse davke, ki jih poznate:

- DAVEK NA DODANO VREDNOST
- Davek od dobička pravnih oseb
- Posebni davek na določene prejemke
- Davek od dohodkov fizičnih oseb
- Davek na promet nepremičnin
- Davek od iger na srečo

Davčni plačnik je fizična ali pravna oseba, ki je po zakonu zadolžena, da plača davek za zavezanca.

Davčni zavezanec je fizična ali pravna oseba (tudi tuja oseba), ki se ji po zakonu naloži davščina.

Zakaj je potrebno finančno načrtovati?

Zato, ker:

- je najpomembnejši vzrok za propad podjetja najpogosteje slabo ali neobstoječe finančno načrtovanje,
- kakovostno finančno načrtovanje bistveno prispeva k boljšemu poslovanju,
- s finančnim načrtom oblikujemo vizijo bodočega poslovanja.

Naštejete potencialne uporabnike finančne analize:

- lastniki podjetja (delničarji), ki s pomočjo analize ugotavljajo predvsem donosnost vloženega kapitala;
- vodilni delavci, ki s pomočjo kazalnikov analizirajo, kontrolirajo in izvajajo poslovanje podjetja;
- poslovni partnerji, ki želijo ugotoviti zanesljivost in uspešnost poslovanja podjetja;
- posojilodajalci in kreditorji, ki analizirajo kazalnike zato, da bi ugotovili sposobnost podjetja za vračilo dolgov;
- investitorji in analitiki vrednostnih papirjev, ki ugotavljajo učinkovitost in predvideno rast podjetja.